

SZERKESZTŐSÉG

ÉS

KIADÓHIVATAL:

SOPRON.

Müller P.-n. I. Tel.: 175

LEVÉLCIM:

SOPRON I.

POSTAFIÓK: 81.

FELSŐDUNÁNTULI HÉTFŐ

POLITIKAI, TARSADALMI ES SPORT-HETILAP

Előfizetési árak:

NEMETORSZÁGBAN

Egész évre RM 12.-

Fél évre . . . 6.-

Negyed évre . . . 3.-

Normandiában egyetlen helyen sem sikerült az ellenségnek áttörnie a német véderő vonalait

Berlin, július

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: A normandiai hídfő nyugati részén az angolszász csapa-

patok St. Lo irányában folytatták támadásaikat. Az ellenség egyes szakaszokon jelentéktelen mértékben visszaszorította a német csapatokat, de nem sikerült áttör-

ni a német vonalakat, amelyeket pedig céljával tűzött ki.

A normand partvidék előtt elszüllyesztettünk két angol gyorsnaszádot.

Vilna és Pinszk térségében folynak a legsúlyosabb harcok

Berlin, július

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: A keleti front déli szakaszán német és magyar csapatok több helyen megállították a bolsevista harci erők áttörési kísérletét.

A Pripjet mocsarak térségében erős harcok dőlnek, melynek során a német csapatok tervszerűen

kiűritették Pinszk városát. Brodnótól keletre és északra a német csapatok erős gyalogos, páncélos és lovas csapatokat vertek vissza.

Vilna vitéz védői Stahyer altábornagy vezetése mellett parancs szerint áttörték a bolsevisták bekerítő gyűrűjét és nyugatra átküzdötték magukat, ahol egyesültek az új állásokba vonult csapa-

patokkal. A harcolók hősi cselekménye annál is inkább kiemelendő, mert hatalmas túlerővel szemben tartották mindaddig állásukat, míg a visszavonulás tervszerűen meg nem történt, és felmorzsolták az orosz csapatok egyik jelentékeny csoportját.

Dünaburgtól délre sok helyi támadást vertünk vissza.

Több banda és szabotör csapatot semmisítettek meg a németek Olaszországban

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda: Olaszországban a Tiberis két oldalán korlátozódtak a harci tevékenységek. A harcok főként egyes magaslati állásokért folynak, melyek inkább helyi je-

lentőségűek.

Észak-Olaszország egyes vidékein több banda és szabotör csapatot semmisítettünk meg.

Olaszország egyik déli kikötőjéből mintegy egy milliónyi, több-

nyire asszonyokból és gyerekekből álló csoportot indítottak útnak Oroszországba. Megállapították, hogy az asszonyok és a gyerekek fasiszta katonák hozzátartozói voltak.

Külpolitikai érdekességek

A „Catholic Herald” c. lap néhány vasárnapi újságra hivatkozik, melyek állítják, hogy a normandiai események felett csodálkozásukat fejezték volna ki, hogy t. i. „Normandiában az embereknek több mint a fele nem óhajtja a felszabadításukat, 10 közül 6 bizalmatlan velünk szemben, vagy megvetnek” és ehhez a következőket írja: „Számítanunk kell azzal, hogy kezdetben általánosságban nem leszünk népszerűbbek a németeknél. Kézenfekvő az ok. A nagy többség politikai irányzatok: ideológiák iránt fáradt, melyek gyakorlatilag csak szenvedést és háborút jelentenek. Véletlenül, ha akarunk ellenére is — gyakorlatilag már harmadszor hozzuk a háborút Franciaországba, míg a németek szintén csak akartukon kívül — véletlenül az adminisztrátorok, voltak négy aránylag békés esztendőn keresztül. Figyelembe kell vennünk azt a tényt, hogy Franciaországban az annyira propagált ellenállási mozgalom vezetőségében sok olyan politikai

összefüggés játszott közre, melyeknek semmi közük sincsen hazafiassághoz és szabadsághoz.” Az újság a továbbiakban kiemeli, hogy a franciák most kételkedők és — tovább folytatja: „Ők ismerik Franciaország parlamentáris demokrációjának korrupsztát, ismerik a kommunizmus veszélyét és fölötté kévés a bizalmuk az angolszászokkal szemben, — akik bár jól értik házuk táját rendben tartani, de még be kell bizonyítaniuk, hogy mások házában is értenek valamihez.”

Bukarestből Viatza az általános helyzettel kapcsolatban a következőket jelentette ki: „Európa ma már csak saját népeinek harca által mentheti meg magát. A küzdő Finnország erkölcsi tanács lehet mindazon más népeknek, melyek ezt az igazságot még nem (ismerték fel) értették meg. Anglia Teherán és június 6-á között elmulasztotta szerencsés óráját és immár teljesen a Szovjetunió és az USA-tól lett függővé. London-

nak ama kísérlete, hogy a szovjetszövetségért Nyugateurópa felé osonhasson, hogy ezzel a kerülő úttal magának befolyást e területeken biztosíthasson, is teljesen csődöt mondott. Sőt, nem sokára Angliának ezeket a népeket a Szovjetunió-nak kellett kiszolgáltatni. Nemsokára Európa a Földközi-tenger mentén következett, azután Európa a Rajnáig. Ez addig ment, hogy az angolok ma már az amerikai Láppmannal együtt egy hamis és üres reményhez kapaszkodnak, mely szerint maguknak egy atlanti biztosítóövetet teremtenek, amelyben Anglia azonban Amerika részére valójában már csak Portugália vagy Izland szerepét játssza.”

Rádió Algier azt a hírt terjesztette, hogy az algieri jugoszláv követ bejelentette, hogy a háború kitörése óta a jugoszláv nép elvesztése másfél millió főre rúg. A követ kijelentette, hogy a lakosság számarányát tekintve, ez a legmagasabb veszteségi arány-

szám Európában.

Lisszabonból jelentik, hogy Grindisiben a nemzetközi ellenőrző bizottság szovjet kiküldöttjének védnöksége alatt megjelent az „Antivallás” c. folyóirat olasz kiadása. Az istentelenség propagandája ezzel immár hivatalos hely által támogatott szócsővel bír, hogy tanait az olasz nép között minél eredményesebben terjeszthesse. Monomi kormánya természetesen nincsen abban a helyzetben, ahogyan itten hangsúlyozzák, hogy a szovjet tanok terjesztésének ellentmondhasson. A kormány kommunista minisztereinek jelenléte a moszkvai kormánynak lehetőséget nyújt arra, hogy még angol és amerikai érdekek ellenére is zavartalanul folytathassa kommunista propagandáját. Továbbá jelentik, hogy a Bonomi-kormány gazdaságügyi minisztere Palermóban egyik beszédében nyilvánosságra hozta azt az elhatározást, hogy Sziciliában nem sokára megkezdik a kolchoszgazdaság bevezetésének első kísérleteit. A kommunisták mindenütt nagy tevékenységet fejtenek ki és a kormány egyedüli cselekvőképes határozott csoportjának bizonyulnak. Másrészt mindig tovább folyik — ahogyan még jelentik — Délolaszország végeladása. A nagy amerikai bankok és ipartárszotk Nápolyban minden nagyobb szállodát és vendéglátó üzemet felvásárolnak. További tárgyalások folynak az olasz villamossági-művek és textiliparvállalatok átvételéről amerikai pénzügyi konszernek által.

A „Feuille d'Avis de Neuchatel” c. lap írja Bernből: „Az angolszászok úgylátszik Moszkva hasznára régebbi pozíciókat bizonyos kelet-európai területeken kiszolgáltattak. Finnország a feláldozottak közé tartozik, mert ha a Szovjetunió nem is lesz teljesen bekebelezve, mint a Balti-államok és Keletengyelország — mégis számolnia kell olyan szolgálattal, melynek semmi közük sincs már az olyan fogalmakhoz, mint amilyen a függetlenség és a nemzeti existencia.”

A kommunista bandák vezérei a Balkán nyugati részén mindenfelé megkísérelték, ahogy DNB jelenti, hogy a banditák erősen megrikultk sorait kényszersorozásokkal újból feltöltötték. Különböző helyeken azonban a lakosság elmentált és a hivatlan toborzókat véres fejfel zavarták vissza. Sok helyiségből a lakosság a kommunisták szándékai elől elmenekült a németek oldalára.

Öngyilkos akart lenni gyógyíthatatlan betegsége miatt

Csorna községből a napokban Sopronba jött egy K. L. nevezetű 46 éves földmives asszony. Az asszony odahaza azt mondta, hogy a hetipiacra jön Sopronba, ahol egyéb elintéznivalója is akad.

K. L.-né meglátogatta soproni ismerőseit is. A vendéglátóknak feltűnt, hogy K. L.-né hívásukra sem jön elő a kertből. Utána mentek s akkor látták, hogy a szerencsétlen asszony egy fára felkötötte magát. Azonnal levágták s miután úgy látszik az öngyilkossági szándékot hamar felfedezték, az asszonyt sikerült is hamar magához téríteni.

A zokogó asszony elmondotta, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt akart öngyilkosságot elkövetni. Nemcsak betegsége volt terhes, hanem az a tudat is, hogy a rokonság rossz szemmel nézi, mert betegsége miatt nem lehet családja.

Jótanács az óvóhelyen tartózkodók számára

Egyik olvasónk érdekes ötletet vetett fel az óvóhelyekkel és az ellenséges bombatámadásokkal kapcsolatban. A lakosság legürödőbb alkalmaival az óvóhelyekre menekül, mert csak az lehet az egyetlen biztos hely egy bombatámadás idején. Ha az óvóhely felett levő házat bombatalálat éri, a ház romjai eltemetik az óvóhely kijáratát, — mint a példák bizonyítják, — sokszor nem tudnak az óvóhelyen levők életjelt adni maguknak és a romeltakarítók, kutatók nem tudják, hol, merre kereszsenek, mentsenek élő embereket.

Egyik alkalommal már felhívtuk a lakosságot, hogy az óvóhelyek utcái ablakait jelöljék meg fehér mésszel, vagy festéssel az úttesten keresztül azért, hogy ha a ház össze is omlik, a törmelék, a romok között a nyíl, a fehér vonás nyomán megtalálják, hogy hol férhetnek hozzá legjobban a betemetett óvóhelyhez.

A másik ötlet, amit olvasónk említett előtünk az, hogy minden óvóhely számára legalább egy sípot szerezzenek be maguk az érdekeltek azért, hogy ha bentrekednének egy bombázás alkalmával az óvóhelyen és kiabálással nem tudnák értesíteni a segítségre indulókat, egy élesen szóló sípjellel könnyebben életjelt tudnának magukról adni. Azt hisszük, hogy egy-egy ilyen síp beszerzése nem is annyira költséges, hogy az ilyen közérdekű eszközt bármelyik óvóhely számára is be ne tudnák szerezni.

— **ROBBANÓ RÁDIÓT DOBTAK LE AZ ANGOLSZÁSZOK.** A Dunántúlon robbanó rádiókészüléket dobott le az ellenség ejtőernyővel. A rádióknak önálló áramforrása volt, amelyben 2 centiméter átmérőjű és 15 centiméter hosszú robbanó töltetet helyeztek el. Ez egy hozzá nem értő ember érintésére felrobbant.

1944. július 22–23., szombat-vasárnap:
Kerecsendi Kiss Márton
színművel

A HARMINCADIK

Szerepelnek még: Pelsőczy Irén, Bihary József, Juhász József, Fáy Béla, Somlay Artur, Makláry Zoltán.

A SOPRONI ELITE-MOZGÓBAN!

A fegyveres SS-akció a magyar-német sorsközösség tükrében

A magyar-német sorsközösség évezredek történelmi tény, mely minden korban időálló nagy realitás volt. Időállósága éppen abban nyilvánult meg, hogy nem merev dogmatizmuson alapult, hanem a történelem folyamán a változásokkal lépést tartott. Az országot építő s igazában alapító Szt. István óta, ki nagy s fontos elhatárolásával a magyarságot a Kárpátok övezete hazát Nyugat a Kelet mesgyéjén Nyugatnak kötelezte el, rakta le alapját annak a történelmi örökségnek s sorsközösségnek, melyhez a magyar államiség vonalvezetése rövid megszokásokkal egy évezreden át híven ragaszkodott. A szláv Kelet s germán Nyugat közötti harcban, kik közül a Kelet feltétlenül pusztult, míg Nyugat Európáért, építést, jövőt, jelentett, éleslátásával a jövő, építés mellé állott s vállalta népével ennek minden következményét.

Ettől kezdve a magyarság s németiség története szorosan egybeesett s ez a sorsközösség a különböző korokban a kornak megfelelő formák között mindig új tartalmat nyert s a két nép történetében újabb fejlődést, pozitívumot jelentett. A Gizellával jött német lovagok, kézművesek, kereskedők, kik városokat alapítottak, a tudós és bölcs misszionáriusok, kik a földművelést honosították meg, az erdélyi szászok, kik a német lovagrenddel egyetemben az ország délkeleti bástyái voltak a Keletről minduntalan betörő tátar-besenyő tömegekkel szemben, mind megannyi bizonyítékai e sorsközösségnek. A magyarság is minduntalan tanújelét adta, hogy európai hivatását: Nyugat védőpajzsa lenni, híven teljesíti, hiszen nem egyszer — a tatár és török harcok idején — Európának e kis előőrsén dült el Európa sorsa Kelet és Nyugat összecsapásában. Ha azonban a magyarság értékes vére hullásával bizonyította be mindannyiszor hűségét a török iga alóli felszabadításban s ugyancsak Európa s a magyarság szolgálatában jöttek német telepések az országba, hogy a törökök által elpusztított területen a magyarsággal karöltve új élet fakadjon s e telepések voltak egyúttal az elszávasodás veszedelmének elhárítói is.

Igy a két nép sorsközössége örökké időálló volt s ha a forma s mód változott, a cél mindig egy maradt: egymást, Európáért.

Ha azonban egy régi, korhadt világrend omlik össze a történelem örökké dinamikus erőinek következtében, úgy természetes, hogy e történelmi sorsközösség is újabb állomásához érkezik. A történelem erői az évezredek folyamán biztosan és célirányosan haladtak a kis egységektől a nagy

egységekig. Az egyének, családok, nemzetségek, hercegségek, országok, népek harcán át eljutottunk a kontinensek, világrészek harcáig, ami természetesen az egységek egymásközi egységét feltételezi. Európa ezen élet-halál harcában újból a germánusok vezére, most a Német Birodalom Vezére, rázta fel Európát s népeit; megértette velük, hogy ha e háborúval az európai népek egymásközi küzdelmének kora le nem zárul, úgy Európa, a kultúra, fejlődés és élet anyaföldje pusztul el. A következő háború u. i. nem népek, hanem már kontinensek küzdelme lesz s e kontinensek küzdelmében Európa csak úgy állhat meg, ha maga is kontinenssé, azaz népeinek építő célú közösségévé válik. Ezt az európai egységet azonban csak egy világnézet képes megteremteni: a nemzetiszocializmus, mely éppen a népi elv alapján áll s így minden népnél más s egyéni formákat nyer. Ez az elv a népi elmélyülést s értékek kibontakozását követeli. Minél mélyebbek, élénkebbek, eredetibbek a népi színek az új Európa virágos rétjén, annál nagyobb értéket jelentenek a nagy európai közösség számára. Minden nép a maga egyéni értékeivel fog hozzájárulni az új Európához s az éppen sokrétűségével s a színek élénkségével lesz oly egységes.

Az európai egység hajnalhasadásán csak természetes csupán, hogy a magyar-német sorsközösség új formák között még inkább elmélyül. Természetes az is, hogy mikor a fejlődés új, döntően új fejezetéhez érkezik két nép, kik egymás kezét el nem akarják engedni, kik meg vannak győződve róla, hogy közösségük a jövőben újabb fontos feladatokat ró rájuk a közös európai cél érdekében, számot vetnek a multtal, hogy a tartozik-követel rovat teljes tisztázásával minden teher s hátsógondolat nélkül elindulhassanak egy újabb ézedévet építeni. Ez a számvetés a multtal, ez a tartozik-követel kiegyenlítés a tekintet a jövő közös céljaira irányítva alapja a magyar s német kormány 1944. apr. 14-én megkötött egyezményének, mely azt mondja, hogy minden hazai német 17–62 éves korig a háború tartamára a német véderő hadkötelezettsége alá tartozik. Az egyezmény következő pontja azután világot vet arra, hogy ki tekintendő németnek: „Németnek tekintendő, ki magát önként, minden kényszerből mentesen annak vallja, vagy életmódja, szokásai s életkörülményei alapján ide sorolható.” Az egyezmény ilyen fogalmazásban annyira grandiózus s irányjelölő az európai sorsköz-

össég tekintetében, hogy érdemes külön taglalás alá venni. Az új Európa szabad népek építő célú egysége lesz, hol a saját népi erők feletti számvetés előfeltétel. Ez a számvetés azonban nem a mult alapján történik, hanem a jelen adja előfeltételét a jövőnek. Nincs itt szó öskutatásról, névelemzésről, hanem csupán arról, ki német még valóban életmódja, életkörülményei alapján? Ezzel egyúttal megdől mindaz a félreértés, bizalmatlanság, mi talán a multban fennállott s mit a zsidó propaganda oly ügyesen dobott be a köztudathoz csaknem egész Európában, hogy a németiség Európa népei számára életveszedelmet jelent. Pedig épp ezen egyezmény adja világos tanújelét, hogy egyetlen nép lényegét sem kívánja bántani. Hazánkban is talán éppen az a bizonytalanság okozott a multban félreértéseket, hogy elsősorban a németiségnek az asszimiláció folytán magyarrá lett része nem tudta, nem formál-e névelemzés, vagy öskutatás alapján a németiség egyszer jogot reá, holott ki szakadva eredeti népi s kultúrközösségéből már régen magyarrá lett s ha németül tökéletesen beszél is, az nem anyanyelve többé, hanem csupán egy tökéletesen birt idegen nyelv? Itt mutat utat az egyezmény európai viszonylatban is, más népeknél és államoknál is egyrészt, másrészt teljes biztosítékot nyújt. Az egyezmény ösztönözteti a becsületes keresztülvitelt, végrehajtása esetén a jelen állapot alapján végleges, népi határokat húz, de csak azért, hogy a tartozik-követel rovat kiegyenlítése következtében egy újabb ézedév történelmére, építésére s fejlődésére kapcsolódhasson egybe a két nép. Ez az egyezmény célja: számvetés az európai egység hajnalán.

Egy új világ vajudik künk között. Minden vajudas kint von maga után, de már a kinban megvan az új élet ígértének öröme. A Führer, népének megmentője, Európa megmentőjévé vált. A nagy cél: Európa, Európa szabadságát kiáltják a milliók, kik a német nép vezetése s irányítása alatt érte küzdenek. Az új Európa, a sokat emlegetett új Európa szabad népek erős egysége lesz. Hiszünk benne, mert látjuk népeinek akaratát, elszántságát, harcat. Elni akarunk! Elni egy új, szabad, további ézedév fejlődését, pozitívumát biztosító európai közösségben. A magyar-német sorsközösség éppen ezen újabb SS-akció s vele kapcsolatos egyezmény következtében válik irányjelzővé az új Európa, a szabad népek építő célú közösségének útján!

Ammondó vagyok,

hogy bolond ember, aki túlnagyrá vágyakozik. Ugy ám! Hájába kívánok szegin ember litemre emeletes palotát, az emele-

tes palotát nem az Ién számomra tanáták ki. Hacsak avigett nem, hogy bombatámadás esetén, akitől Isten minden szentyei okvetlenül megvidygenek, a legtehetősebb engem is maga alá lapiccsón. Hát igen. Iés hája rázna a hideg azier, hohát Ién legyenek a vezérigazgató az ország pinzgyarába, aztán mindennap legalább háromszor kilikadásig megtömhessenem valamennyi zsebetem arany vaj ezüst pinzekkel, a hátizsákomat meg ropogós százás bankuóval. Iszen csak annám be erre az állásra a pállázatomat, másnapon má vinnének megfigyelés vigett az Erzsibet kórházba a Varvasoczi fűdörös úr osztálla. Ahhát, Ezir legjobb, ha a sujszter marad a kaptafánál s' a szegin ember is a maga állapottáho igazgassa a kívánságait. Nem rigbe egy Kedves Nővir tisztót meg avval a kérdissel, mi vuona az Ién szüvem leghőbb fűdöi vágya? Az enyimié? — mondok. Hát az ollan nágy, hogy majnem elküszöl. Rám niz az ijett kiét szemivel: hogyan merek ezekbe a nehez időkre ollan igen telhetetlen lenni! Ién meg antul inkább. Mikor aztán láttam, hogy majnem lángot vet a Lőköm a kíváncsiságtól, elkestem. Egyiket a másik után. Mer nem is egy legnagyobb kívánságom van, hanem több is. Az első: Ha be menek a trafikba Iés illedelmesen köszönök, ippen ollan illedelmességgel vissza is köszönnének. Aztán a trafikis így folytatja: — „Millen csomagolásba tetszik a Levente? Szógalhatok ám tizes, huszas vagy százás csomagolásba is. Jaj, eszt ne tessék, mer tapogtatás után kissé száraznak itilem. Minek gyötörni véle a kedves kis tudejlt? Ezt inkább ajánlhatom. Igen szivattyva magát. Tessiék ehinni, nem lenne nyugott iccákám, ha nem tunnám tetszésire kiszógni.” Hát igen. Ez osztán döfné! A második legnagyobb kívánságom: hogy a gyerekek, mint annakelőtte vuót, távasszal vigan gombózhassanak az uccán Iés hogy a bugyugom bejarrattyánál ne hullanak úgy a gombok, mint ősszel a falevelek, csak azier, mer a cierna nem tud megbirkozni a szorgalmas használat. Vagy ha má a cierna letlért a ciernaböcsület uttyáról, ne külön a fejemet a falba vernyi: Urjézus, most aztán honnadj szedek elé egy másik gombot? Vagyis: a házibékének ne legyen niegmotoros bombavetője se a cierna. se a gomb! Mer valahányszor gombvarrásra bisztatom az asszont, csak úgy ropog minálunk a haddelhadd! A harmadik legnagyobb kívánságom: ha kilikad a csizmam tópa, mehessek istenes jámbor szándikkal a szomszid sujszterho s monhassam nekije, kedves szomszid úr, legyen szüves, huónap delidőre tópalla meg, kügyve is haza a gyerekekkel. Ahogy hozza, mingyár fizetem is az

ierte járó négy pöngő ötvenet. Mire ü felelle aszt, hogy kedves szomszid úr, nem is kölli déltg ványri, korán reggel má küdöm. Ollan tópat tessék rá, — tuggya, csak gyözze eszaggatnyi. Másfél évig is kitart. A fizecssigdig pedig ráir, vaj hát irgyon ierte egy Ammondót. Ugy ám! A negyedik legnagyobb kívánságom: ne szakiccsák meg vélem a diplomáciáj kapcsolatok se a tikok, se a

disznók, se a marhák, inkább tarcsanak meg rigi barátságtyukba s tisztölleken meg továbbra is szeretetadományakkal, ekkis tojással, ekkis sertés-karajjal, sok-sok szalánnával, ekkis hajmás rostélyossal, miegyébbel. No, nem másér, csakhogy tellessen ki ne essenek az emlékezetemből. Csakis! Vigül az ötödik legnagyobb kívánságom: a fűdö vonzó erejít a bombákkal szembe sürgösen vegyik át a csillogok. Ugy ám!

(—)

Rövidesen sor kerül a további német megtorló fegyverek bevetésére

Rendkívüli nyugtalanság Angliában — Fantasztikus találgatások a semleges államokban

Tagadhatatlan, a brit nyilvánosságban nagy hatást váltott ki Churchill beszéde — állapítják meg a stockholmi jelentések. — Londonból mindenki, aki csak teheti, menekül és Angliában senki sem hisz többé a német „V. 1.” robotbombák elleni menekülési lehetőségekben. A háború ötödik évében olyan idegtépő helyzetbe került a brit főváros kilenc milliónyi lakossága — állapítják meg semleges vélemények —, hogy már a német megtorlás első szakasza is a legsúlyosabb belpolitikai gondokkal terheli a felelős angol vezetőséget. Mindezt már az angol alsóházban is felvetették a felelősség kérdését. Bűnbakkezes közben az angol nyilvánosság egyik politikai személyiséget a másik után veszi célba, de az általános szemrehányások tömege a brit légügyi marsall, Harrison ellen összpontosult. — Mint ezt a svéd tudósítások jelentik, azért, mert Harrisonnak nem szabadott volna a Németország elleni terrorbombázásokat megkezdnie, ha nem volt százszázalékos biztosítéka arra, hogy ezzel a német ellenállást és a német hadiipart tönkre lehet tenni.

Berlinben az Angolországból jelentett hírekkel és Churchill beszédével kapcsolatban csak azt állapítják meg, hogy német részről soha nem kételkedtek a „V. 1.”-es bombák bekövetkező katonai és lélektani hatásában, akármennyire is igyekezett London az új német fegyvert — ennek hatását kicsinyíteni. Eltekintve a „V. 1.” robotbombák hatásától, az új német fegyver a legnagyobb mértékben hatott ki közvetve is az angolszász inváziós hadműveletekre. A Németország és Európa elleni erőteljes angolszász légi terrorháborúnak és az amerikai-brit hadvezetés részéről tervbevetett bombatáma-

dások tovább fokozásának a német megtorlás elsőszámú fegyvere — mint ezt Berlinben megállapítják — eredménnyel állotta meg az útját. Csak a „V. 1.”-es repülőbombák elindításához kereső angolszász repülőktől eddig ledobott több mint 50 ezer tonna mennyiségű robbanóanyagból is kitűnik, hogy milyen légi erővel kénytelenek az angolszászok ezideig minden minden eredmény nélkül a német megtorló fegyverek ellen küzdeni. A „V. 1.”-es kiindulási pontjai továbbra is ismeretlenek.

Annak alapján, hogy a közel-múltban német részről utalás történt arra, hogy a „V. 1.”-nek vizitámpontjai is lehetnek, a semleges sajtó tudósításai nyomán az angol szigetország távolabb eső részeiben és az USA-ban is növekszik a nyugtalanság, mert az angolszász nyilvánosságban máris arról kezdenek sütni, hogy a német megtorló fegyvereket hajókról, vagy esetleg tengeraltjárókról is lehet indítani. A szenzációéhes semleges sajtó természetesen legfantasztikusabb elképzelésekkel tárgyalja ezeket a lehetőségeket, amelyeknek visszhangja és hatása mégjobban növeli az angol idegességet.

Berlinben, mindebből igazolva látják, hogy a német megtorlás elsőszámú fegyvere mindenképpen megtette hatását. A további titkos német fegyverek bevetésének ideje — mint ezt német részről hangsúlyozzák — sem fóg sokáig várni magára és mint a „V. 1.”-es bomba bevetése, ezek is a hadműveletek keretében, kellő pillanatban és kellő hatással fognak működni. Ebből az utalásból a nyugati angolszász invázióval kapcsolatban továbbra is német meglepetésekre lehet következtetni.

előtt és úgy látszott, a történelmi események eltörpülnek emez óriási probléma mellett. A győzelem idegzetük még könnyeztek is. Voltak, akik baromfifarmot vettek a padlások és megdöbbenve beszéltek mindenütt arról, hogy a város közellátása csődöt fog mondani, mert a baromfiakat nem vonják bele a város közellátásába. Egy úr azonnal feltejesztést akart intézni a minisztériumba, hogy megállítsa a közgazdát, mert a tyukok nem gondoltak senki. Szóval az egész város a fejé-tetején állott.

Aztán meghasadtak a hegyek és megszületett az egér.

Végre kinyitották több nap után az illetékesek a tömegek által körül fogott házat és ime, előkerült... mind a hat baromfi.

A kedélyek megnyugodtak, az élet a rendes kerékvágásba zökent, nem fordult fel a világ, nem omlott össze a közellátás gépezete. Csupán egy-két ordasabb rémhírtérjesztő beszélt még e hatóságok teljes tehetetlenségéről és egy-két rosszul értesült ácsorgott még a ház körül, aki nagy-nénje férjének a feleségétől (az illetőnek kiváló összeköttetése van a közellátási minisztériumban) értesült arról, teljesen autentikus hírforrásból, hogy baromfitelepek pusztulnak el a Breuer-házban és azon bosszankodott, hogy már nem láthat semmit az óriási eseményekről.

Egyszóval most már folytatódhatott a történelem.

Igen. Nagy dolgok ezek. Mit számít az, hogy háború van, mit számítanak a légitámadások. Mit számít minden egyéb. A hatóságoknak félre kellett volna tenni mindent, beállítani az összes városi alkalmazottakat a tyukok etetésére. Mit törődik a város holmi hivatalos bagatell tömegélelmészési problémákkal akkor, amikor a ráérők és a nyugdíjasok tyukokat észlelnek a Breuer-ház padlásán.

Lényeg a tyukok. Nem Lényeg az, hogy az összes hatóságok túl vannak terhelve munkával. Lényeg az, hogy a szegény zsidóknak, akiktől a többség „galádsága” meg merte tisztítani az országot, könnyezve ajándékozzunk csomagot. A hadikórház nem lényeges, őket már megszoktuk. Ők szenvedhetnek. Az nem lényeges, hogy a véreink közül valók és értünk sebesültek meg.

Valami hibának kell itt lenni kérem. Nem? Vagy talán már mi is rémhírtérjesztők vagyunk?

(—)

STOCKHOLMBÓL jelentik: London kifizetése tovább tart. A legutóbbi napokban 22.000 ember utazott el az angol fővárosból. A romeltakarító munkások ellátása komoly gondot okoz Londonban.

BERLINBŐL jelentik: Német illetékes helyről közlik tájékoztatást, hogy a szövetségesek mindenképp azt a látszatot akarják kelteni, hogy Törökországnak feltétlenül be kell lépnie a háborúba. A török politika megváltoztatására nincsen semmi ok.

Flak darab baromfi és egy kis rémhírtérjesztés

Az egyik reggelen csodálatos jelenségekre ébredt Sopron városa. A Breuer-ház padlásáról ijedt tyukok és csirkék tekintgettek ki a kisablakon a rohanó élet forgatagába és azon csodálkoztak

hogy róluk megfedkeztek. Rémhíreket kotkodácsoltak bele a köztudatba és sikerrel, mert az élet megállott.

A város teljesen fel volt zaklatva. Tömegek ácsorogtak a ház

Bilibók Dónát szökése orosz fogságból

Műtőasztalon, operálás közben mondta el a székely honvéd, hogyan szökött meg féllábbal az oroszoktól

Az ezredparancsnokság törzsszálásán a szükség-kötőzhelyen cerény munka folyik. Az orvos-százados újonnan hozott sebesülteket kötöz és könnyebb műtéteket hajt végre. A műtőasztalon egy fekete szemű kreol arcú honvéd fekszik. Combsérülése fájdalmas, de mivel a golyó a puha húson keresztülhalva csontot, s fontosabb véreteret nem ért, hát nem veszélyes. A seb tisztítása és a szakadás bevarrása csak érzéstelenítő nélkül történhet...

A fekete szemű honvéd egy szót sem szól, nem is sziszeg, csak néha erősen megmarkolja a műtőasztal szélét és lehunnya szemét. Az orvos-százados beszédbe kezd a beteggel, hogy figyelmét elterelje, sőt cigarettával is megkínálja. Az első szippantás nehezen megy, de annál jobban ízlik a többi. Mélyeket szív a cigarettából, s beszélni kezd a sebesült honvéd. Mondatai lassan szaggatottan követik egymást.

— Alázatosan jelentem az úgy történt, hogy hétfőn (június 5.-én) Elekes Pál zászlós ur tizenkét embert vett maga mellé, akikkel K. város előterében erőszakos feldejtést szándékoztak végrehajtani.

— És hogyan került maga Elekes zászlós úr rájába? — kérdezte az orvos.

— Őnként jelentkeztem, immáron ötödször — válaszolta Bilibók Dónát, majd folytatta — Egy golyószóróval és néhány géppisztollyal voltunk megerősítve. Szétosztva indultunk a kora délelőtti órákban. Elől a zászlós úr, utána pedig jómagam. Egy erdőszegélynél Urbonyák zászlós urral és hét emberével találkoztunk, majd így megerősödve indultunk az előtűnk levő hegyoldalnak, melynek túlsó oldalán már ellenséget sejtettünk.

Tűzharcban elesik a zászlós-parancsnok

Fákka ritkán borított hegyoldal közepén járhattunk, amikor a hegytetőről tüzet kaptunk. Urbonyák zászlós úr balra húzódott és a közepén hagyott pár emberrel együtt erős tűzével igyekezett lefogni az ellenséget, amíg a jobb oldalon Elekes zászlós úr embereivel — így velem is — előretört. Állandó tűzben nehezen küzdöttük fel magunkat a meredeken. Golyószóróink kissé le is maradtak. A tetőn megdöbbenve tapasztaltuk, hogy bizony komoly szakaszerejű ellenséggel, vagy 50—60 automata fegyverekkel felszerelt vörös katonával állunk szemben. Mindig több és több becsapódást észleltünk magunk körül: A golyók vijjogva fűtültek el mellettünk: Fijju, fijju... Hevesen viszonoztuk a tüzet, mire az ellenség zöme tűzével ránkfeküdt. Annyit még láttam, hogy Elekes zászlós úr felbukik, azután én is elestem és elsötétedett előttem minden.

Arra eszméltem, hogy ágak verdesik az arcomat. Combomban és altestemben égő fájdalmat éreztem. Valaki a zubbonyom gallér-

jánál fogva cipelt, vonszolt árkon-bokron keresztül. Nagy megerőltetéssel sikerült megneveznem vonszolómat. Először csak egy ormótlan nagy csizmát, meg piszkos, libegő szoknyát láttam belőle. Azután hallottam mély dörmögő

Menekülés hasoncsúszva

Egy pajtába vittek, érzésem szerint három kilométer vonszolás után. Elvették puskámat, zubbonyomat, kenyérsákomat, órám. Sebetem vízzel kimosták és valami fehér ronggyal hevenyészve bekötötték, majd belökték egy helyiségben, ahol még két román katona feküdt. Egy puskás vörös katona ült élénk a nyitott ajtóba. Az őt lassan enni kezdett. Kívül semmi zaj. A vörös katona felé fordított a közeli kúthoz vizet inni. Előzőleg észrevettem fekvőhelyem mellett, hogy az egyik széles palánk kijár a helyéből, kinyomtam és azon hasmánt kicsúsztam, majd visszaillesztettem a deszkát. Az őt nem vette észre szökésemet.

Már kívül is sötétedett. Ballábam segítségével, két kézzel csúsztam. Az ukrán lakosság beszélte az általában is tudott román nyelvet, így hát megkértem egy ukrán gazdát, hogy segítsen a falu széléig. Jóindulattal támogatott az

hangját és borotvátlan arcát. Női ruhába öltözött orosz volt. Vagy hét ilyen szerzetet számoltam meg meg, az orosz katonákat harmincra becsültem. Most már bizonyos voltam abban, hogy orosz fogságba kerültem.

utolsó házakig, de tovább nem mert velem jönni, különben is már egészen besötétedett. Ezután centiméterről centiméterre kuszaltam a magyar vonalak felé, míg több órai kínklódás után rámtaláltak bajtársaim és tovább segítettek. Most pedig itt vagyok és alázatosan kérek még egy cigarettát — fejezte be szavait Bilibók Dónát, aki a csiki havasok között, Gyimesbükben tanulta meg, hogy mi is az a kemény akarat, harcos elszántság.

Az orvos-százados újabb cigarettával kínálta, tüzet is adott és közölte, hogy a műtét sikerült, a sebet bevarta.

— Köszönöm százados úr, ez gyorsan ment, s nem is igen vémtem észre — hálálkodott a székely honvéd, aki haza megy a csiki fenyesek, meg két gyereke közé, hogy felfrissülve, gyógyultan újból védje majd hazáját, szeretett.

Hirek mindenfelől

— A ZIVATAR VISSZA-VARTA AZ ELLENSÉGES GÉPEKET. MTI. Folyó hó 9.-én este és a 10.-ére virradó éjszaka egyes ellenséges repülőgépek sok útvonalon átrepültek az ország légterét. A zivatar miatt a gépek egy része visszafordulásra kényszerült. A légvédelmi tüzérség határozottan zavarta a berepült gépeket. Bombázásokról és károkról jelentés nem érkezett.

— NÉGY GYERMEKET SZÜLT EGY ÉVEN BELÜL. Mint jelentik, a dániai Jütland szigetén ritka születési rekordot állított fel egy asszony, akinek egyetlen év leforgása alatt négy gyermeke született. Az asszony, aki egy Apenrade melletti szálló tulajdonosának felesége, a múlt év nyarán ikreknek adott életet. Az ikreket 11 hónap múlva — ez év tavaszán — egy másik ikerpár követte. A kicsinyek mind lányok.

— EJTŐERNYŐST FOGOTT EGY PÉCSI VILLAMOSVEZETŐ. Tálasi János pécsi villamosvezető az egyik legutóbbi lég támadás idején a királyegyházi vásáron járt. A vásári sokadalmat légi-riadó zavarta meg. Hamarosan ellenséges gépet vettek észre, amelyből három ejtőernyős ereszkedett le. Tálasi a három közül egyet a búzavetésben fogott. Amikor ugyanis látta, hogy az egyre lejjebb ereszkedik, élére futott, lefegyverezte és átadta a csendőröknek. A másik két ejtőernyőst is elfogták, még mielőtt elszelci-

hettek volna. Ugyanekkor még egy negyedik angol bombát is, a 20 éves Herbert Hawkinset is elfogták a baranyai csendőrök. Ez a pilóta a leszállásnál karját törte s a mentők szállították be az egyik pécsi kórházba.

— SOK KÁRT OKOZNAK A FÁRAÓ-HANGYÁK. A fáraóhangyák 2 milliméter hosszú, sárgás, vörhenyes színű, piciny állatok. Linné, a nagy svéd természettudós adta nevüket és ő írta le először ezt a hangyafajt. De Linné csak annyit mond, hogy Egyiptomban találhatók, ami azt bizonyítja, hogy 200 évvel ezelőtt Európában még nem ismerték ezeket a parányi hangyákat. Az elmúlt században azonban meghódították, ha nem is az egész világot, de legalább is az egész északi félgömböt. A kereskedelmi forgalom növekedésével kapcsolatban, a múlt század negyvenes éveiben megjelentek Európa minden nagyobb kereskedővárosában. A bevitt árucikkkel eljutottak Finnországba, Észak-Oroszországba és Szibériába is. Észak-Amerikában még korábban jelentek meg. Mindenütt a nagykereskedők áruraktáiraiban telepedtek meg, ahol bőven találtak élelmet, de befurakodtak a pékműhelyekbe, kórházakba és a fürdőkbe is, ha ott ennivalón kívül meleget is találtak. A fáraóhangya mindent megeszik, amit az ember és így rengeteg kárt okoz. Szaporodóképessége nagy és szívós természetű. Bár déli származású, fűtött, vagy eléggé védett

helyiségben jól áttelel. Szerencsére hazánkat eddig még elkerülte ez a hangyafaj.

— A JÖVŐ GÉPKOCSIJA. Tudományos és népszerű folyóiratok igen gyakran foglalkoznak a világ közlekedési eszközeivel. Egyes vélemények szerint már csak néhány évtizedre elegendő a közlekedési eszközök felbecsülhető készlete, de vannak aggodalmas hangok, amelyek szerint tizenkét év múlva egyáltalán nem áll már közlekedési eszközök rendelkezésére. Különböző, fagáz-motorkok beállításával minden téren igyekeznek a közlekedési gyártott benzint felhasználását lecsökkenteni, azonban még egyes iparágakban igen jól beváltak a fagáz-motorkok, másutt — így például a személygépkocsiknál — nehézkes a felhasználásuk. Az AEG-művek, amely az első villanymozdonyokat gyártotta, érdekes új gépkocsi-típust tervezett villamos meghajtással. Eelőre társasgépkocsik — autóbuszok — készülnek, mert a motorhajtó áramot felsővezetékekkel kellene a motorba juttatni és a felsővezeték megépítése csak a több utast szállító társasgépkocsik beállításával fizetődik ki. Különböző kísérleteket folytatnak azonban a felsővezeték kiépítésére és amint megoldódik ez a kérdés, akadálytalanul megkezdhető az elektromos személygépkocsik gyártása is.

— KÖRMENET A SZÖLŐTER-MÉSÉRT. A községi hegyvidéknek kiterjedt szőlőtermelői területe van. A községi szőlő és bor évszázadok óta keresett árucikke volt a vaskereskedelmén kívül nemcsak a szomszédos vármegyéknek, hanem a Köszeghez közel eső vidékeknek is. Községi szőlőbirtokosai védszentet választottak: Szent Donátot, a vértanu katonát, akit szőlőfűrtökkel ábrázolnak, térdepő helyzetben. Már 1713-ban kápolnát emeltek tiszteletére a Kálvária-hegyen. Ehhez a kápolnához 1723-ban indult el az első körmenet, amelyen egész Köszeg lakossága részt vett. Akkor, az első körmenet alkalmával fogadalmat tettek, hogy a községi szőlőművesek védszentjének kápolnához minden évben elzarándokolnak. A községi polgárok tartják is ezt a fogadalmat. Minden esztendőben elvezetik a körmenetet a Kálvária-hegyen álló Szent Donát-kápolnához. Az idén a 221. körmenet indult el a községi szőlő védszentjének két évszázados emlékkápolnához. A körmenet élén részt vett Köszeg város képviselőtestülete is. Az idei körmenetet vasárnap tartották és azon Köszeg közönsége közel tízezer hívő részvételével zarándokolt el a Kálvária-hegyre, hogy az ősek fogadalmának eleget tegyen és ki-könyörögje Szent Donát oltalmát a községi szőlőkre.

Felsődunántúli
HETFO.

Felölös szerkesztő és kiadó:
Kardos Árpád.

Németországi főmunkatárs:
Farsky Tibor.

Kiadja Fidelitas Lapkiadó
Vállalat Lft.

Nyomatott:
vagyos Máté Ernő
könyvnyomdájában, Sopron.